

VĚDA NA POLÍCH A VE STÁJÍCH

aneb Jak se nám pracuje a žije v Uhříněvsi

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i. (VÚŽV) je kromě bohaté vědecké činnosti i nositelem historického kulturního dědictví našich předků díky areálu zámku, ve kterém sídlí část VÚŽV. Pro město Uhříněves a blízké okolí se stal VÚŽV důležitým zaměstnavatelem jak ve vědeckých profesích, tak i v zemědělské výrobě.

Uhříněves stála od počátku v centru aktivit zvelebování zemědělství, zejména v chovu hospodářských zvířat.

Scílem přinášet nové poznatky z oboru zemědělského stavitelství a techniky se začalo výzkumné pracoviště v Uhříněvsi – Netlukách v objektech někdejšího velkostatku knížecí rodiny Liechtensteinů budovat už v roce 1921. Samotný VÚŽV byl založen ministerstvem zemědělství v r. 1951 a stal se hlavní výzkumnou institucí, která působí v oborech zootechnického výzkumu a biotechnologických základů živočišné výroby.

Uhříněves patří k oblastem, kde v současné době probíhá výstavba nových bytových komplexů a dochází k velkému nárůstu obyvatel, převážně pak mladých rodin s dětmi. V důsledku nové výstavby již tak jako dříve VÚŽV nesídlí na samém okraji Uhříněvsi a jeho součástí, účelové hospodářství v Netlukách, je již na dosah nových obyvatel Uhříněvsi. Ti se tak dostávají do blízkého kontaktu se zemědělskou praxí v podobě např. hnojení polí nebo pohybu zemědělské techniky po místních komunikacích. I když se VÚŽV snaží negativní vlivy maximálně omezit, některé průvodní jevy zemědělské činnosti zcela odstranit nelze.

Farma v Netlukách umožňuje výzkum aktuálních problematik chovu zvířat, kvality jejich produkce a ověřování technologií. Na hlavním experimentálním pracovišti v Netlukách má VÚŽV objekty pro chov skotu – výkrmnu skotu, kravíny, dojírny, odchovnu mladého skotu a teletník, objekty pro chov prasat – porodnu a kontrolní stanici prasat. Nedílnou součástí tohoto hospodářství je i rostlinná výroba, která zajišťuje dostatečnou a kvalitní krmivovou základnu pro hospodářská zvířata. Přiměřená míra aplikace statkových hnojiv, kterými se do půdy vrací značná část živin odebraných pěstováním a sklizní zemědělských plodin, je nezbytná pro dlouhodobé udržení optimálního podílu humusu, zadržování vody a zachování dlouhodobé úrodnosti půdy. Dalším důležitým faktorem je správně nastavené střídání plodin, které podporuje biodiverzitu a zabraňuje erozi půdy. Díky těmto činnostem mohou obyvatelé Uhříněvsi v některých fázích roku vnímat zápach typický pro živočišnou produkci, hluk zemědělských strojů nebo

zvýšenou prašnost. Je však důležité uvědomit si význam domácí zemědělské produkce pro výrobu kvalitních a bezpečných potravin. Soběstačnost ve výrobě základních zemědělských komodit pak nabývá na významu i z hlediska možných negativních dopadů globálních krizí typu pandemie Covid-19 na světovou produkci a obchod.

Vědecká a výzkumná činnost VÚŽV se zaměřuje především na welfare zvířat, kvalitní výživu zvířat, bezpečnost potravin nebo ověřování nových technologií ve vztahu k probíhajícím klimatickým změnám. V návaznosti na vědeckou a výzkumnou činnost se VÚŽV snaží přiblížit veřejnosti popularizační a propagační resortu zemědělství.

V učebních osnovách základních škol informace o chovu hospodářských zvířat často úplně chybí. Je jen na osvědomení učitele, zda se děti v tomto směru něco dozví. Vyrůstá generace lidí, zaměřená na počítačové technologie, která má značně zkrácené představy o procesu produkce potravin. A právě proto se VÚŽV vydal cestou realizace výchovně vzdělávacích a popularizačních projektů, které jsou více než efektivní formou akcí pro žáky, studenty, veřejnost.

■ Ilona Bečková, Luděk Bartoň, Veronika Koukolová

Velmi úspěšnou akcí pro veřejnost je každoroční Příběh potravin v Netlukách, vzdělávací program Škola na farmě a Mladý výzkumník.

...CO VÚŽV PŘIPRAVUJE A NA CO SE MŮŽETE TĚŠIT?

PŘI PROCHÁZKÁCH KOLEM STATKU v Netlukách, kde si lze m.j. koupit i čerstvé mléko, kolem Starého dvora (málokdo ví, že se Starým dvorem je neoddělitelně spojeno jméno světově proslulého genetika a zakladatele české zootechniky profesora Františka Bílka a jeho projekty záchrany původních plemen – české červinky, starokladrubského vraníka a zejména světové záchrany koní Převalského), kde sídlí Jezdecký klub VÚŽV, dojdete až do Podleska, kde „narazíte“ i na objekt s faremním chovem jelenovitých. VÚŽV plánuje zrealizovat na několika místech právě při těchto procházkách naučnou stezku „Z Uhříněvsi do Podleska“.